ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

Biroul permanent al Senatului
Bp 1468 11.10.2004

AVIZ
referitor la propunerea legislativă pentru modificarea şi completarea Legii Arhivelor Naţionale nr.16/1996

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea şi completarea Legii Arhivelor Naţionale nr.16/1996**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP 468 din 22.09.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observaţii şi propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea şi completarea Legii Arhivelor Naţionale nr.16/1996, iar prin conţinutul său normativ face parte din categoria legilor organice ca şi legea de bază supusă intervenţiilor legislative.

2. Menţionăm că Secretarul General al Camerei Deputaţilor a transmis Consiliului Legislativ spre avizare o propunere legislativă privind modificarea Legii Arhivelor Naţionale nr.16/1996 cu adresa nr.382 din 26.08.2003, precum şi o altă propunere legislativă privind Arhivele Publice, cu adresa nr.643 din 10.12.2003, având aceeaşi iniţiatori.

Ambele propuneri legislative au fost avizate negativ, conform avizelor nr.1356 din 22.09.2003 şi, respectiv, nr.48 din 12.01.2004.

În avizarea negativă a primei propuneri legislative, s-a avut în vedere, în principal, faptul că intervențiile legislative preconizate (peste 40 la număr în condițiile în care Legea nr.16/1996 are 38 articole) nu se integrau armonios în actul normativ de bază, creau paralelisme în reglementare şi contradicții între texte, unele aspecte erau incomplet reglementate, precum şi pentru faptul că prin modul de redactare nu se asigura unitate de stil şi de terminologie şi nici succesiunea normală a textelor.

A doua propunere legislativă a fost avizat negativ, întrucât în afară de prezentarea sa ca un act normativ de sine stătător, prin includerea în conținutul Legii Arhivelor Naționale a intervențiilor legislative din prima propunere legislativă, nu au fost eliminate lacunele semnalate anterior.

Prezenta propunere legislativă reia, cu unele modificări, o parte din intervențiile legislative din prima propunere legislativă, dar nici de această dată nu au fost eliminate întru totul deficiențele semnalate în cele două propuneri legislative anterioare.

3. Semnalăm, totodată, că Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.178 din 9.09.2004, a transmis Consiliului Legislativ spre avizare proiectul Legii Arhivelor Naționale, noua reglementare urmând să înlocuiască Legea nr.16/1996, propusă spre abrogare. Acest proiect a fost avizat favorabil, cu observații şi propuneri, (avizul nr.1523 din 13.09.1996).

4. Față de cele de mai sus, în temeiul dispozițiilor Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, în scopul asigurării unicității reglementării în aceeaşi materie şi pentru evitarea paralelismelor în reglementare, sugerăm ca intervențiile din prezenta propunere legislativă **să facă obiectul unor amendamente** cu ocazia dezbaterilor parlamentare asupra proiectului Legii Arhivelor Naționale inițiat de Guvern, cu recomandarea ca în formularea acestora să fie avute în vedere următoarele:

a) La **pct.1**, vizând introducerea art.4^1, relevăm că prin acest nou articol se preconizează o soluție legislativă care influențează întreaga concepției a legii, întrucât clasifică arhivele în „arhive publice, private sau bisericeşti", rezultând, astfel, o lipsă de armonie internă a legii şi o discordanță cu prevederile cuprinse în Secțiunea a III-a a Capitolului

III care utilizează conceptul de „creator şi deţinător de documente", fără a face vreo anume distincţie.

În text se exprimă şi ideea că arhivele private pot primi statutul de „arhivă de utilitate publică", fără însă a se preciza cine anume constată şi confirmă acest statut.

Observaţia este valabilă şi pentru **pct.2** referitor la art.4^2 alin.3, pentru **pct.9** referitor la art.21 alin.2, pentru **pct.13** referitor la art.24 şi pentru **pct.14** referitor la art.25 alin.1.

Sugerăm totodată să fie arătate exact, la nivel central şi teritorial, unităţile structurale care au ca domeniu de activitate documentele arhivistice în general şi cele din Fondul Arhivistic Naţional al României în special, natura juridică a acestor unităţi structurale, relaţiile de subordonare şi cooperare dintre ele şi alte elemente definitorii referitoare la structura organizatorică şi funcţională a Arhivelor Naţionale

b) La **pct.3**, reglementarea cuprinsă prin modificarea părţii introductive a art.13 este restrictivă în raport cu textul actual, întrucât se propune modificarea părţii introductive a art.13 din Legea Arhivelor Naţionale, în sensul schimbării regimului actual al depunerii spre păstrare la Arhivele Naţionale şi la direcţiile judeţene ale acesteia a unor categorii de documente create şi deţinute de persoanele juridice, prin obligarea la aceasta doar a „persoanelor juridice publice, a persoanelor juridice care au o activitate cu caracter public, asigură servicii publice sau sunt finanţate integral sau parţial din fonduri publice", toate celelalte persoane juridice, indiferent de natura şi importanţa documentului (*Fond Arhivistic Naţional al României*) fiind exceptate de la o asemenea obligaţie.

Observaţia este valabilă, în mod corespunzător şi pentru pct.6, în ceea ce priveşte art.15 alin.1.

c) La **pct.5**, semnalăm că art.14 alin.1 este redat în propunerea legislativă fără vreo modificare faţă de actuala formulare din Legea nr.16/1996 şi, deci, intervenţia legislativă nu-şi are rostul.

Observaţia este valabilă şi pentru pct.6 în ce priveşte art.15 alin.2.

d) La **pct.7 şi pct.16**, art.19 şi art.34^1 trebuie să fie revăzute pentru a exprima concret situaţiile de retrocedare şi forma retrocedării documentelor intrate la Arhivele Naţionale şi a nu lăsa rezolvarea acestei probleme pe seama unor legi ulterioare.

Semnalăm că potrivit art.13 din Legea nr.16/1996, persoanele juridice au obligația să predea documentele pe care le dețin Arhivelor Naționale sau direcțiilor județene ale acestora; or, art.34[1], care se dorește a fi introdus la pct.17 vine în contradicție cu această prevedere.

Mai este necesar să se prevadă dacă retrocedarea se referă la documentele originale sau la reproduceri ale acestora, știut fiind faptul că și în arhivele străine documentele o dată intrate nu se mai restituie.

Semnalăm, totodată, că termenul „retrocedare" și la ce se referă aceasta, însuși termenul de retrocedare fiind impropriu folosit în context, întrucât expresia privește de regulă teritorii, terenuri sau alte bunuri imobile, și are o pronunțată conotație politică.

e) La **pct.9**, modificarea propusă pentru alin.2 al art.21 ar fi trebuit să se refere la toți creatorii și deținătorii de documente prevăzuți la art.21 alin.1.

f) La **pct.10,** abrogarea textelor de la literele c) și d) ale alin.2 al art.22, este discutabilă, întrucât se exclud două situații care există de fapt: situația documentelor aflate într-o stare necorespunzătoare și a celor neprelucrate arhivistic (acestea din urmă necesitând un volum mare de muncă și timp prin parcurgerea unor serii de operațiuni arhivistice obligatorii), ceea ce justifică ca aceste documente să nu fie date spre cercetare.

g) La **pct.11**, considerăm că introducerea alin.4 la art.22, nu își mai găsește aplicarea având în vedere modificarea prevăzută la pct.17 din propunerea legislativă, referitoare la anexa nr.6. Punctul 17 poate fi completat cu precizarea ca documentele prevăzute la lit.a) și b) din anexa nr.6 pot fi consultate înaintea termenului prevăzut, cu acordul persoanelor vizate, dacă acestea mai sunt în viață sau, în caz contrar, al familiei acestora. Consultarea acestor documente în lipsa acestui acord ar duce la încălcarea art. 26 din Constituția României, republicată.

h) La **pct.15**, semnalăm că introducerea prin lit.i) a unei noi contravenții la art.29, ar fi trebuit urmată de prevederea sancțiunii corespunzătoare prin menționarea acesteia în una din literele art.30.

i) La **pct.17**, referitor la anexa nr.6, textul ar fi trebuit formulat, astfel:

„Anexa nr.6 cuprinzând Lista termenelor după care pot fi date în cercetare documentele privind interesele naționale, drepturile și

libertăţile cetăţenilor se modifică şi se înlocuieşte cu anexa la prezenta lege". În acest sens va fi întocmită o nouă anexă.

5. Ca o **observaţie generală** de tehnică legislativă, era necesară utilizarea formulelor de exprimare consacrate prin Legea nr.24/2000 în cazul modificărilor, completărilor sau abrogărilor după cum urmează:

„La articolul ... litera ... se modifică şi va avea următorul cuprins:"...

„La articolul ... după alineatul ... se introduce un nou alineat ... cu următorul cuprins:"

„După articolul ... se introduce un nou articol ... cu următorul cuprins:"

„La articolul ... litera/literele ... ale alineatului ... se abrogă".

Semnalăm, de asemenea, faptul că alineatele care aparţin articolelor modificate sau celor nou-introduse, precum şi alineatele noi sunt marcate prin cifre arabe scrise între paranteze, deşi alineatele articolelor din Legea nr.16/1996 nu sunt marcate prin cifre. Întrucât, prin normele de tehnică legislativă se impune o unitate în redactare, recomandăm înscrierea alineatelor după modelul Legii nr.16/1996.

PREŞEDINTE
Dragoş ILIESCU

Bucureşti
Nr.1667/8.10.2004